

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő: Rudnyánszky Gyula.	Kiadó laptulajdonos: Cászló József.	Egyesületi ára 4 fillér.	
Magyarországon: Negyedévre	3 korona.			Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Magyarországon: Félévre	5 " "			Debrecen, Csapó-u 9. — Telefon	
Magyarországon: Évesre	10 " "				

A szabadelvű párt.

ju. 17.

A legutóbbi időben több alkalommal mutattunk rá a magyar politikai életnek változó félben lévő alakulásaira. Volt alkalmunk foglalkozni azokkal a tagadhatlan jelenségekkel, melyek az évtizedeken át fennálló pártkeretek recsegését tárják eléink. Ezeket a jelenségeket valamennyi ellenzéki párt egyaránt mutatja.

Kérdés most már az, hogy a politikai alapoknak ezen ingása közepett, minő a szabadelvű pártnak helyzete? Ez a kérdés valamennyi között a legnagyobb fontosságú, mert hiszen arról a pátról van szó a mely ez idő szerint az országtól nyert többség alapján a kormányzást és a hatalmat gyakorolja. Hazafui megnyugvással állapíthatjuk meg, hogy a bomlásnak ezen a jelenségei a szabadelvű párt ebben a pillanatban még imponálóbb, tömörebb erőben áll az ország előtt, mint csak a közelmúltban is.

Jól emlékeztünk még a bomlásnak azokra az aggodalomkeltő jelenségeire, a melyeket a többség a közelmúlt nagy válságok alatt mutatott. E nagy válságok közepette a kormányzó párt csoportokra, klikkekre vált szét, egyes különleges színezetű vezérek vezetése alatt tanácskoztak vitatkoztak, foglalt állást elvi és személyi kérdésekben. Ó szabadelvűiek, agráriusok, kaszinó-párt közleletű elrevezései lettek e kottéráknak. És hol vannak ma mind e csoportosulások? Nyomukat sem találjuk. Tisza István gróf nagy és fáradságos tevékenységének látszólag legkisebb erőfejlesztést, kívánó része volt az, melylyel a szabadelvű párt régi egységét helyreállította. Ez az egység

szinte önmagától állott helyre, mint logikus következménye annak a ténynek, hogy a törvényes rend és nyugalom az egész vonalon helyre állott. De hisz ez nem is lehetett másként.

Mert a szabadelvű párt programja és alapelvi tekintetében tulajdonképpen mindig egységes is maradt. A széthuzás a válság ideje alatt inkább bekövetkezhető események feletti aggodalmom és személyi ellentéteken alapult. A kormányzó párt programját, a 67 es kiegyezés becsületes végrehajtását mind e csoportok tovább is magukénak vallották.

Igy történt azután, hogy a hivatalos vezér köré egyaránt csoportosultak ó szabadelvűiek, agráriusok, kaszinó pártiak.

Apponyi Albert grófnak és híveinek kiválása a párt egységének utolsó előfeltétele volt.

E pillanatban a szabadelvű párt körében nyomát sem találjuk többé semmiféle személyi ellentéteknek, áskálódásoknak. A párt egységes a programjában és bizik vezérében.

Az agráriusok, a kik tulajdonképpen mindig becsületesen vallották a többség programját, megbízható és hű követői a kabinetnek mert tisztában vannak avva, hogy Tisza István gróf a kötendő a külföldi kereskedelmi szerződésben a magyar föld érdekeit meg fogja védeni, mert egyrészt át van hatva a magyar földművelés érdekeinek fontosságától, másrészt pedig fejletlen iparunk folytán külföldi iparcikkek importjára lévén utalva, megfelelő ellenszolgáltatást is képes nyújtani a közös vámterület alapján mindazoknak a külföldi államoknak és első sorban Németországnak, ha biztosítékot kapunk arra nézve,

hogy e külföldi piacokon agrár termékeink exportját lehetetlenné nem teszik.

Tisza István gróf miniszterelnök erre az egységében imponáló pártra nyilván szüksége is lesz mihamar. Ugy véljük, hogy a jövő őszi parlamenti campagne bonyolult közjogi, de egyuttal közgazdasági vonatkozásaiban nem kevésbé fontos kérdéseket fog felszínre vetni. A kiegyezés, az autonóm vámtarifa és a külföldi szerződések közgazdaságilag életbevágó fontosságának. De gyakorlati keresztül vitelük az osztályok parlamentarizmus megbénulása folytán közjogilag a kérdéseket szinte a végelethez bonyolítja. A kormányelnököknek meg vannak a tervei minden irányban. Nem lehet kétség az iránt, hogy az ellenzék, bárminők legyenek is e tervek, meg fogja kísérelni azok megakadályozását, mert kedvező alkalmat vél látni a vámterületi közösség megszüntetésére. A többségre, a jelen pillanatban örvendetesen egységes többségre fog hárulni a köteleesség hogy a kormánynak e nehéz munkájában megfelelő erős támaszául szolgáljon.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 16.

Ma már aztán igazán csak egynehány ember volt jelen, a mikor Feilitzsch Arthur báró alelnök tizenegyedfél órakor az ülést megnyitotta.

Elnök előterjeszti, hogy Pap Géza, Ráth Endre és Makay Zsigmond szabadságot kér, majd pedig a napirendre a civilista felemeléséről szóló törvényjavaslat tárgyalására tértek át.

Törlesztéses és egyéb kölcsönök a legelőnyösebb feltételek mellett eszközöl ki o o o o o o o o

Harstein Kálmán jelzalog kölcsön irodája,

Debrecen, Piac-utca 83. szám.

FERENC JOZSEF KESERÜ VIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

Veres József az első szónok. Szorinte soha még kormány nem terjesztett olyan javaslatot a ház elé, mint a mostanit, a melynek a szövege is mély közjogi sérelem. Már a cím: *Ő császári és apostoli király felsége legmagasabb udvartartása nem felel meg a törvénynek.* Ilyen udvartartást a mi közjogunk nem ismer, ilyen udvartartásra költséget a magyar törvényhozástól kérni nem lehet. Ki kell javítani a címet törvényeinknek megfelelően. A magyar királyi udvartartás költségeire vonatkozó törvényjavaslat címe felelne meg a mi közjogunknak. (Helyeslés a baloldalon.) A törvényjavaslatban nem tüntetik ki, mekkora összeget fordítanak a király személyes szükségletére és mennyit kopnak a főhercegek és a személyzet. Ellenzi az udvartartás költségeinek telemelését, mert mi sem okolja meg. Azt kéri, egyetlen oly helyet mutassanak Magyarországon, hol a Habsburgház uralkodásának áldásos nyomát láthatnók. Hát látjuk az uralkodóház bőkezűségének nyomát? Egyetlen egy tudományos vagy művészeti intézményt mutassanak, a mely az uralkodóház bőkezűségéről tesz tanúságot. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) Mindaddig, míg az udvar teljesen magyarrá nem válik, nem fogadja el a törvényjavaslatot. (Helyeslés a baloldalon.)

Polónyi Géza beszélt ezután. Feltűnik neki, hogy a ház arisztokrata tagjai hiányzanak; legtöbbje szabadságot kért. Ebből azt következteti, hogy a mágnások nem rokonszenveznek Tisza Istvánnal és kormányával. Kivétel ebben a volt kereskedelmi miniszter Dániel Ernő báró a ki mint lovag a javaslat védelmére kel. Mind ez azt is bizonyítja, hogy odaát nem minden tejfel, hogy odaát nincs minden rendben. Dániel beszédének komoly parlamenti méltóságáról kénytelen a szülő lemondani, Dániel azt mondja, hogy nincs idő, hogy hosszasan foglalkozzunk a javaslattal. Hát időtakarékpénztár a ház? Ugy tudja, hogy nem az, hanem komoly küzdelmek színtere. Dániel szerint van magyar udvartartás, a másik mondatában azt mondja, hogy az udvartartásnak közösnek kell lenni, a harmadik mondatban pedig kijelenti, hogy Tisza megcsinálja a magyar udvartartást. (Derűtlenség.) Szakasztottan úgy csinál, mint az egykori zsidó, a kin a fazekat követelték. Fazekat nem kaptam, mondotta, töröttek kaptam a fazekat, folytatta, aztán miért is követelik rajtam a fazekat, a melyet egészen adtam vissza. (Derűtlenség.) A király azt hiszi, hogy a nemzet az övé, a korona az övé.

Hock János! Az államadóság az övé!

Polónyi Géza: Azt nem mondja. A király azt hiszi, hogy a nemzet, a korona, a hadsereg az övé. Pedig az nem áll, de hogy így gondolkoznak odafent, már az is nagy szerencsétlenség. Nem akar érzelmi momentumokat a vitába belevinni, mert ha ezt tenné, akkor a háromszáz esztendő múltból csak fájdalom emlékek támadnának fel. Majd a kérdéssel érdemben foglalkozik. Kérdi, hogy jövőnk mi ahhoz, hogy a kabinetirodát fontartsuk, holott a magyar közjog kabinetirodát nem ismer. Aztán beszéljünk a király magántulajdonairól Magyarországon. Az udvar egyetlen egy tagja sem járul az ország közterheihez, még hagyatéki illetékek révén sem. Azt se tudjuk, hogy mennyi az a vagyon. Csak beszélnek, hogy a király Európa leggazdagabb fejedelme. Azt kérdi, hogy hová mennek a rendjelek után járó dijak? Azt kérdi, hová jutnak az udvari

szállítói címekért fizetett toksék? Ugy tudja, hogy a toksa kétféle korona. Mit szól ehhez a miniszterelnök, és mit a pénzügyminiszter? Ez elszámolás nélküli elbátás. Tudni szeretnők, milyen célra fordítják ezeket a pénzeket? Az ellen tiltakoznók, hogy ez a Hofschatzkammerbe folyják be. Ezzel a kérdéssel majd egészen külön fog foglalkozni.

Hogy is áll most az udvartartás dolga. Erzsébet királyné meghalt. Rudolf trónörökös is elköltözött körünkből. Ezzel a kiadások lényegesen lepadtak. Mire kell tehát a többlet. Meglehet, hogy a főhercegek kártyaadósságainak fedezésére.

Szünet, mely után

Polónyi Géza folytatja s befejezi beszédét.

Tisza István gróf röviden reflektál Polónyi egyes téves állítására.

Polónyi Géza személyes kérdésben szólal fel.

Sebess Dénes a székely telekkönyvek helyesbítésére vonatkozó minapi indítványát megokolta.

Plósz Sándor miniszter megnyugtató válasza után

Sebess indítványát visszavonta. Ezzel az ülés véget ért.

Értesítők.

Egymásután érkeznek hozzánk városunk tanintézeteinek értesítői: Valóságos leszámolók ezek egy év fáradságos munkájáról, elért eredményéről. Erdemes velük foglalkoznunk már azért is, mert ez által egyenként iskoláink hü képét tárjuk olvasóink elé. Természetesen, mi csak azokról írhatunk, a melyek a a napisajtót annyira megbecsülik, hogy évkönyveiket megküldik szerkesztőségünkbe.

A debreceni róm kath. népiskoláról csak egy szerény érdemsorozat jelent meg. Kár érettük! Hiszen ma már a falusi iskolák is értesítőt adtak ki. Ezek a kath. iskolák, melyek megett oly szép mult áll, hol a városunk által épített palotaszerű csarnokokban olyan országos nevű népnevelők működnek, mint Pápay János, Tóth László, Zsigmond Julia és a többi, megérdemelték volna egy tartalmas évkönyvet is. Így csak arról beszélhetünk, amit ez érdemsorozatából látnunk. A fiúiskolák valamennyi osztálya párhuzamosítva volt, nyolc csoportban. A leányiskolák csak a harmadik osztályig, tehát hatszorosban. A 14 csoporttól így 14 tanerő vezette. Általánosan elvan terjedve ezekről a népiskolákról, hogy tulzsufoltak, azért eredményes oktatásról nem lehet szó, tehetős szülő nem adhatja ide gyermekét. Mindezek a hírek, az előttünk fekvő érdemsorozat bizonyossága szerint, közönséges dajkamesék. A III. leányosztály kivételével egyetlen osztályban sem volt több tanuló 70-nél. Ez pedig még a középiskolákban is megengedett létszám. Ezenfelül főleg az első osztályokban a tanulók száma 30-60 között váltakozik.

A 14 csoportba beiratkozott összesen 1077 tanuló. Ezek közül fiú volt 683, leány 439. A tanév folyamán bármily címen kimaradt 167 tanuló. Ennek

az oka nyilván a kath. lakosság nagy hullámzásában lett. Vizsgálatot tett 910 tanuló. Ezek közül megbukott 125, vagyis 13 és fél százalék, eredményesen vizsgázott 785. Utóbbiak közül 149 nyert általános kitűnő osztályzatot, mivel azonban ez az elemiiskolában nem olyan nehéz dolog, azért neveiket külön nem is közöljük. Az ismétlőiskoláztatás, mint általában mindenütt város helyen, itt is csak tengődik. Csak leányok látogatták, ezek is 1077 mindennapi iskolás mellett összesen 14-en.

A debreceni izraelita népiskolák ellentétben az az előbbiekkal terjedelmes értesítőben számolnak be mindenről, megtaláljuk ebben az iskola történetét az elmúlt évben, vezetését, tantervét, feldolgozott tananyagát, anyagi fedezetét. Ezeket kívül találunk ilyen fontos közléseket: tanszerek jegyzéke, tanítói és ifjúsági könyvtár szakok szerint, iskolai rendszabályok és utasítások a jövő tanévről. Mindez Kuti Zsigmond igazgató érdeme, kinek Kiváló pedagógiai tapintat már ez évkönyv célszerű összeállítása is nyilvánvalóvá teszi.

Az iskolák iparkodtak mindenben elegettenni az újabb kor követelményeinek. A régi hangoztatási módszer alapján való olvasás helyett kísérletet tettek az új fonomimikai móddal. A kegyelet és hazafias érzés ápolása előjából Déák Ferenc születésének századik évfordulóján Erzsébet királyné nevenapján, március idusán és a koronázás évfordulóján iskolai ünnepélyeket tartottak. A tanuló ifjúság szorgalmának fokozása véget az iskolaszék művészikivitelü emléklapokat nyomtatott és osztott szét a kitűnő növendékek között.

Már egy évtized óta gyakorlatlan ez iskoláknál az, a mit a tanügyi kormány csak az évben vetett fel: a szegény gyermekek gyámoltása. Az iskolahelyiségében december 1-től husvétig népkonyha áll fenn, hol naponként 80-90 szegény gyermek ebédel. Ezenkívül kapnak ezek teljes ruházatot, ingyen könyveket. Az összes ifjúságnak fele tandíjmentes. Olyan ujitások ezek, a melyek városunk egyetlen iskolájáról sem mondhatunk, s a melyek később visznek bennünket a jövő eszményéhez: az ingyenes népoktatáshoz.

Az iskolafelügyeletnél a felekezeti felügyelők után olvassuk a kir. tanfelügyelő nevét. Ez nem jól van. Az államképviselője az első hely.

Az iskola 10 csoportjában ugyanannyi tanerő működött. Beiratkozott 519 tanuló. Ezek közül fiú volt 266, leány 253. A tanév folyamán kimaradt összesen 33, így vizsgálatot tett 484 tanuló. Ezek közül megbukott 70, ami 14 és fél százalékot tett ki, eredményesen vizsgázott 414. Utóbbiak közül általános kitűnő osztályzata van 98-nak. Az ismétlő iskoláztatásról szóló törvény itt teljesen ismeretlen.

Városunk többi népiskoláitól még

nem kaptunk értesítőt. Sajnáljuk, mert csak így lett volna teljes a kép, melyet népoktatási intézményeinkről nyújthatunk. Gör. kath. és ágost. vallású iskoláink valószínűleg nem is adnak ki értesítőt. Kitűnően fejlett ev. ref. népiskoláinkról már ezt el sem gondolhatjuk. Ortodox izraelita iskolánk értesítőjét már csak azért is szeretjük volna látni, hogy megtudjuk milyen nyelven megy itt a tanítás.

EGYHAZ és ISKOLA.

A kereskedelmi iskola kibővítése. A debreceni kereskedő társulat meg az idén új szárnyalással bővítette ki az általa fenntartott kereskedelmi iskola épületét. A bővítés az intézettel kapcsolatos polgári iskola párhuzamos osztályainak felállítására, a gyűjtemények és szertárak örveletes gyarapodása következtében szükséges. A tanács e célból az ev. ref. egyház, Kola János és özv. Jeney Ferencné szomszédos házáinak telkeiből jókora nagyságú területet vásárolt meg 28000 koronán s ezt a területet az iskola udvarával csatolta. Itten épül fel az új keresztes épület és az új tágas tornacsarnok, mintegy 120 000 kor. költséggel. Az új épület 9 négyablakos tantermet, 3 szertárnak való helyiséget, 1 szolgálatot, 1 irattárnak és 1 vendégszobának szánt helyiséget és hosszú tágas folyosókat, a magas világos souterrain-ben pedig a kézügyesítő tanfolyam céljaira szolgáló hatalmas műhelytermet és egy kisebb tanári műhelyt fog magában foglalni. A társulatot a városi közgyűlés 786 000 db. elsőrendű cseréglá adományozásával segíti a moszani építkezésnél is. A választmány már a jövő héten meghirdeti az árlejtést s az ajánlatok elbírálása után nyomban hozzáfognak az építéshez.

Pályázat. A kassai jogakadémia magyar alkotmány- és jogtörténeti, valamint az egyházjogi tanszékre a miniszter pályázatot hirdet. A pályázat augusztus 20-án jár le.

Új tornatanár. A püspöki hivatal jelenti, hogy a hódmezővásárhelyi ev. ref. főgimnázium tornatanári állására Banga Sámuelét választották meg.

Bizottsági ülések. Az ev. ref. egyház gazdasági bizottsága — az összegyűlt ügyek elintézése miatt nap-nap után tartja üléseit. Szerdán, 13-án és tegnap, 15-én ülésezett Vecsey Imre főjegyző elnöke alatt az egyháztanácsstermében. Tegnap ismét küldtek szét meghívókat, mely szerint a gazdasági bizottság hétfőn, 18-án, délután 3 órakor, esetleg kedden is ülést tart.

Az egyházkerület halottja. A tiszántúli ev. ref. egyházkerület rövid idő alatt immár a negyedik halottját temeti el. Jakucs Gábor mezőúri ügyvéd, a heves-nagykunsági egyházmegye főjegyzője és az egyházkerület buzgó tagja Mezőúron július 14-én elhunyt. Az egyházi főjegyző halála nemcsak Mezőúron, hanem az egész egyházkerületben nagy részvétet keltett. Jakucs Gábort ma temetik. Temetésén az egyházkerület is képviselteti magát.

Vándorgyűlés. A Magyar Protestáns Irodalmi Társaság az évi vándorgyűlését szeptember 14-én és 15-én Ujvidéken tartja.

Kamarai közlemények.

Kereskedők és iparosok figyelmébe.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara kerülete érdekeltjeinek figyelmébe ajánlja az alábbi közleményeket. Kereskedők, iparosok, vállalkozók, kik bővebben óhajtanak tájékozva lenni forduljanak a kamarához.

7147—904. A budapesti július havi gyapju aukció első sorozata a vevőközön-ség csekélyebb volta dacára is változatlan irányzatban és árak mellett zárult. Ki volt állítva 4237 zsák s ebből vásárra került 2300 db.

7172—904. A nyíregyházi dohányjövédkei vezetőség a következőkre irt ki versenytárgyalást:

a nyíregyházi dohánybevitel hivatálnál raktárak tatarozási munkálataira. Vállalati összeg 997 korona. Ugyanezen munkálatokra a nyírbátori bevitelhivatálnál: 621 kor. 61 fill. erejéig. A kisvárdai bevitelhivatálnál 6054 kor. 82 fill. erejéig. A nagyvárdai bevitelhivatálnál 779 K. 86 fill. keretén belül. Pályázati határidő: aug. 9.

7182—904. A debreceni dohánygyár igazgatósága különféle ládák szállítására irt ki pályázatot. Határidő: aug. 16.

7197—1904. Az ipari munkának vásárnapi szünetelése tárgyában a kereskedelmi miniszter ur újabb 44304—VII. számú rendeletével megengedte, hogy fürdőhelyeken, az ipari és kereskedelmi üzletekben az előrusítás és házhoz szállítás, a mennyiben e célra az idézett 22559—1903 számú rendelet hosszabb időt nem állapít meg, vasárnapokon és Szent István napján a fürdőidény tartama alatt déli 12 óráig végezhető.

Terményszállítás.

7194—1904. A kassai 3 ik honvéd kerületi parancsnokság Munkács M. Sziget, Szathár és Nyíregyháza városokban állomásozó ezredei részére szükségilendő zab szállítására pályázatot irt ki. Ajánlatok aug. hó 15—szept. 15 ig nyújthatók be.

A bolgár Sebranje 1903 évi december 20-iki ülésében a régi védjegy törvény hatályon kívül helyezése mellett új védjegy törvényt hozott, mely a hazai termelői és kereskedői körökre azért bir fontossággal, mert nemcsak a védjegy megszerzésének módjait, hanem egyes rendelkezésiben oly rendszabályokat is felemlít, amelyek kötelezővé teszik a kiviteli kereskedőknek, hogy bizonyos, a végrehajtási utasításban egyenként meghatározott árukat — bolgár területen belajstromozott védjeggyel lássák el. mivel továbbá más áruknak bevitel is vesélyeztetve van, ha az áruk egjelölések a törvényes rendelkezésekbe ütköznek.

Különös figyelemre méltó az, hogy a törvény értelmében minden védjegy mely magyar honos részére Bulgáriában lajstromozva van a törvényszerűen fenáll, hatályát veszíti, ha tulajdonosa 1904 évi okt. 14-éig újból be nem lajstromoztatja.

A törvény rendelkezéseiről körülményes és részletes értesítést a debreceni kereskedelmi és iparkamara az érdekelteknek megkeresésére készséggel ad.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara f. évi augusztus 7—17 na-

pokon a hazai testvérekamarákkal körutazást óhajt tenni a székely földön, annak megismerése céljából, egyúttal országos kamarai titkár értekezletet is tart a székelység ügyeiről.

E körutazás tervezetét, mely Marosvásárhelyről augusztus 7-ikén kezdve, Szászrégen, Borszék, szászhegyi Márványbánya, Gyergyoszent Miklós, Csikszent Domokos, Madéfalva, Gyimes, Csikszereda, Tusnád, Sepsi Szentgyörgy, Brassó, Predeal, Sinaja s. b. megtekintésével Marosvásárhelyre augusztus 17-én ér vissza — megküldötték kamaránknak.

Költségek összesen 159 korona 20 fillérre mennek. (Kinek vasuti bérlet, vagy szabad jegye van, csak 108 korona 80 fillér.)

Van szerencsénk e kedvező alkalomra felhívni az érdekeltek figyelmét, ily olesón és így szakszerű utmutatás, támogatás mellett ritkán nyílik alkalom a székelyföld beutazására és tanulmányozására.

Jelentkezéseket kamaránk hivatala f. július hó 20-ig fogad el.

A szállító közönség figyelmébe.

A M. Á. V. igazgatósága a tájékoztató összeállítás, amely a magyarországból dél és észak-németországba, Belgiumba, Németalföldre, Svájsba valamint Franciaországba és viszont rendelt gyors áruk továbbítására vonatkoznak a debreceni kereskedelmi és iparkamarához megküldötte. Ahol az megtekinthető.

Ezúttal a kamara egyszersmind figyelmezteti a szállító közönséget, hogy a szállítványok feladásánál a vonatok indulási idejére figyelemmel legyenek, mert különben a szállítási tartamok nem lesznek betarthatók.

M I N D E N K.

Nyári séták.

Egyről-másról.

Nem volt talán kor, mely sötétebb bűnökkel volt volna megfertőzötve, mint a mostani. Rémesebb-nél rémesebb eseteket olvasunk a lapokban. Dolgozik a golyó, kötél és mérég. Boldognak látszó fiatal asszonyok, viruló leányok, agg emberek, munkás férfiak és fejletlen gyermekek dobják el maguktól az életet. Ocsó lett az emberélet. Becse nincs, tehát eldobják. Nem tartja őket vissza a megsemmisüléstől sem a szeretet, sem a valás szava, mely az étellel való szabad rendelkezést tiltja és azt Isten jogai közé számítja. Nincs bizalma az embereknek még önmagukhoz sem, meggyöngyült akaraterejük, elerayedt a lelkiük és ha nem forog kedvükre a világ, erőszakosan rohannak a halálba, nem törődve sem hozzátartozóik keservével, sem a vallással, mely türesemre és bizalomra tanít.

Oka pedig ennek az, hogy sem kiscsi, sem nagydolgozóban nincs kitarásunk. Lemondani nem tudunk. Elni, élvezni akarunk. Ifjuságunk virágát könnyen elszőrjük, a legtöbb ember kiált, kihamvadt szívet visz a házasságba. Illúziók, események nélkül élünk és míg lehet fenéig iszunk a habzó serleget és aztán falhoz verjük azt, hadd törjön izzé porrá, ha nem ad több érzéseinknek izgatást. Léha nézetek vernek gyökeret a szívben és az ifju abban a korban, midőn rézszerdében kellene neki járni, avar közt lépeget bádogyattan, adva a

világfájdalmast és blazirtságot. Nemesoda aztán, ha nincs ifjúágunk, ha korán megvénhedt szivekkel találkozunk, kiknek egyedüli mesterségük és tudomásuk abban áll, hogy meglopják az erényt és legázolják az utjokba tévedt virágokat.

Át kell alakítani a családot és egy új társadalmat kell nevelni. Eszmények szeretetére tanítsuk a gyermeklelkeket és takarjuk el előttük az élet sáros útját, nehogy az erkölestelenség fertőjébe merüljenek. A szülők családi élete egy tiszta oltár legyen és innen tanuljon a gyermek erényt, eszmény és tisztességet. A szülők neccak azzal gondoljanak, hogy gyermekeiket cícomázzák és hiúságuk ébrentartásával léhaságra neveljék, hanem nemesítsék szívüket, megtanítván őket jó korán arra, hogy az élet a kötelességek útja.

Láttam és hallottam társaságokat, melyekben órákon át komoly dolgokról nem beszéltek. Csupa éretlenség, erőltetett szellemeskedés, kétértelmű szövegek, apró tüszurások, vaskosabb-megszólások egy jól sikerült kalaptól kezdve halószobád ajtajaid, sőt azon belül is — ezek ma a társaságok társalgási recipéi. Kivétel itt is van, mert végleg kétségbeesnénk, ha magasabb értékű asszonyaink és uraink lelket nemesítő társalgási tudományát itt-ott felcsillanni nem lát-nánk.

A deli természetű, ékes öltözetű torreadorok fúrge bikákkal immár elmentek Budapestről. Poly fí's uszort a dícsőségben. Szép asszonyok, mosolygó viruló leányok virágokkal, koszorúkkal halmozták el és míg betegen feküdt elárasztották a gyöngédség minden jeleivel. Boldog volt a közönség, hogy láthatta az igazgató viadalt, míg a Poly fí's megelégedésének teljességéből csak az hiányzott, hogy nem szurhatta le dühös ellenfelét.

A bikaviadal tenger embert vonzott az árónába. A gazdag aranyját, a szegényember a megélhetésre szükséges filléreit vitte cserébe az idegizgató mulatságért. A lapok valóságos ódákat írtak a torreadorok merészsegeiről és mi tha mi volnánk a legboldogabb nemzet, elefedtünk mindent és nem olvastunk egyebet, mint a Pouly fí's dícséretét. Szomorú jele az időknék!

* **Vasárnapi istentiszteletek.** Az év. ref. egyház templomaiban ma vasárnap délelőtt 9 órakor a következők tartják az istentiszteletet: Nagytemplomban Biró Ferenc. Kistemplomban Jánossy Zoltán. Újtemplomban Könyves Tóth Kálmán. Ispótytemplomban Szele György. Csapókerthben Uray Sándor. Városi szegényházban Hajdu Zsigmond. Homokkerthben szintén lesz istentisztelet a rendes időben.

A **róm. kath. templomban** ma a Pünkösdi utáni nyolcadik vasárnapon a következő sorrendben végzik az istentiszteletet: Délelőtt 6 órakor misézik Nyári Ignác. 7 órakor Pákk Emmil. 8 órakor egyik kegyesrendi tanár. 9 órakor az ünnepélyes nagymiséét Walafka Nándor dr. v. püspök prépost plébános mondja vagy segédlettel. Nagymisé után ugyancsak ő fog prédikálni is. Háromnegyed 11 órakor szentmise lesz, melyet Molnár K. Dezső h. iskolaigazgató mond. Fél 12 órakor misézik Szaló István. Délután 3 órakor litánia, utána szentolvasó lesz. 5 órakor a Szent József társulat hónapos ajtatosságot végzi. Wolafka Nándor dr. v. püspök prépost plébános szentbeszéd, körmenet és litániával.

Az **ágost. hitv. ev. templomban** az istentiszteletet délelőtt 10 órakor Hudák János segédlelkész végzi.

A **gór. kat. kápolnában** reggel 6 órakor reggeli istentisztelet: délelőtt 9 órakor szentmise; délután 3 órakor vespernye, 4 órakor rózsafüzér ajtatosságot.

* **Házi ipari kiállítás Kecskeméten.** Ez uton is felhívjuk t. olvasóink figyelmét a kecskeméti jótékony nőegylet kiállítására, melyre országsszerte örvendően tapasztalható az érdeklődés.

1. A kiállítást rendezi a Kecskeméti Jótékony Nőegylet választmányja. A kiállítás megnyílik 1904 évi szeptember hó 25-én, tart október hó 3-ig.

2. Kiállíthatnak nők, nőegyletek. (Hivatásos iparosok, kereskedők kizárva.)

3. Kiállíthatók női háziipartermékek:

a) ruhaneműek, pipere-cikkek, kézimunkák stb.

b) gazdasszonyi cikkek: befőtt, sajt, praeparált gyümölcs, aszalványok stb.

c) egyéb vegyes cikkek, melyek nőegyletek felügyelete mellett készítettnek.

Különös gond fordítangó a speciális helyi készítményekre!

4. A kiállítók térdíjat nem fizetnek, de a tűzbiztosítási díj és a mérsékelt örzési díj minden kiállítót terheli.

5. Az eladott tárgyak árából öt százaléka a kiállító egyület pénztárát illeti.

6. Jutalmul elismerő oklevelek adatként ki. A bíráló bizottságba a kiállító egyület egy-egy taggal képviseltethetik magukat, miről a kiállító egyület a jelenkezés alkalmával értesíteni tartoznak.

7. Jelentkezések a szétküldött iweken dr. Garzó Béla nőegyleti titkárhoz címezve, bezárólag július 1-ig eszközölheők. A kiállítandó tárgyak szeptember 15-ig beküldendők.

8. A kiállítás ünnepélyes megnyitása szeptember 25-én délelőtt 11 órakor lesz.

* **Bodnár ezredes látogatása.** Vilmányi Bodnár István honvéd ezredes, kolozsvári dandárparancsnok, a ki nem rég hagyta el városunkat, mint háziezredünknek több éven át volt kiváló parancsnoka, tegnap délután Debrecenbe érkezett a Margi ta környékén — tábornokok és vezérkari ezredesek részvételével — tartott harcászati lovaglásról. Bodnár ezredest számos előkelő családunkhoz a legmelegebb rokonszenven csatolja s idejövételének célja is ezuttal nem hivatalos, hanem kedves ismerőseink meglátogatása. A közszeretelben álló ezredes Bruckner Ernő dr. vendége.

* **A szegény kis sánta gyermek** Tavaly nyáron felhívjuk a Szabadság olvasóinak figyelmét egy szerencsétlen sánta kis leányra, a kiről orvosi bizonyítványok azt állították, hogyha elmehetne a Félix fürdőbe s használhatná a csodatévő forrás vizét, hát meggyógyulhatna. Olvasóink jó szíve megsánta a szegény kis Szana Rózeit, a sánta gyermeket és felhívásunkra a jószívűek adakoztak anynyit, hogy a szerencsétlen sánta leánykát vagyontalan, napszámos munkán tengődő édes anyja elvihette a Félix fürdőbe, ahol az igazgatóság nemes lelkü

támogatása mellett hat hétig használhatta a beteg leányka a gyógyító forrást. A fürdő főorvosa írásban olyan véleményt adott, hogy ha a boldogtalan gyermek még egyszer hat hétig fürödhetne a Félix medencéjében, hát teljesen meggyógyulhatna. Debrecen szab. kir. város hatósága a kijelentés alapján 20 koronát utaltványozott a szerencsétlen gyermek fürdőköltségeire. Az azonban nem elég. Mi tehát újból a Szabadság nemes szívé olvasó közönségéhez fordulunk és kérjük mindazokat, a kik el tudják képzelni, mily keserves sors, ha egy vagyontalan napszámos asszony jó tehetetlen gyermeke sánta, — adakozzanak arra a célra, hogy a kis Szana Rózi az idén még egyezzer elmehesse a Félix fürdőbe. Elsősorban a róm. kat. Erzsébet nőegyletet, a ref. nőegyletet és a zsidó nőegyletet kérjük továbbá az áldott szívé nagy közönséghez fordulunk, hogy tegyék lehetségessé a szerencsétlen kis sánta gyermek meggyógyulását. Mily áldás lenne a boldogtalanra, ha fekélyes sánta lába bénaságtól megszabadulhatna! Könyörüljenek meg a szegény gyermeknek a jószívűek, a kiknek fölöslegük van. A gyermekre nézve létkérdés, hogy legkésőbb augusztus 1-én eljuthasson a Félix-fürdőbe. A kegyes adományokat tehát legkésőbb július 25-ig méltóztassék a Szabadság szerkesztőségébe beküldeni. Kérjük lehetőleg postautalványon az adományt.

A Szabadság szerkesztőségéhez befolyt a kis sánta Szana Rózi Rózi fürdőköltségeire:

Debrecen sz. kir város 20 kor.
A Szabadság szerkesztősége 8 „
A Szabadság nyomdászemélyz. 3 „

* **Frigyas kir. herceg Alsó Tátrafüred.** A magas Kárpátok közepette a Tátrahegység egyik gyönyörű völgyében terül el Alsó-Tátrafüred. — Ma, amikor mindenki a divatnak hódolva a külföldi fürdőhelyeket látogatja, nem ajánlhatónk eléggé a magyar fürdőket s ezek között a kiesfékvésű Alsó-Tátrafüredet. Mint gyógyfürdő az első között foglal helyet. Többet ér vasaláp fürdője, mint Franzensbádé, mert levegője az Alpesekével versenyez. Éghajlata a 900 méternyi magasságban a lehető legelőnyösebb. Ott hegyi forrás szolgáltat kristálytiszta ivóvizet. A fürdőhely kitünően van berendezve és minden kényelemmel el van látva. A fürdő igazgatója Horthy Valér orvosa pedig Papp Sámuel országgyűlési képviselő. Alsó Tátrafüredről többfelé ki lehet rándulni, ahonnan a legszebb kilátás nyílik a vidékre. Kiránduló helyek Kecskedő, Haramia kövek, a másik két Tátrafüred, Széplak, a Tarpatok völgye, ahol a páratlan vizesések vannak, a Lomnici csucs, a tengerszemek, Csorbató, Barlangliget és még több más. — Maga Frigyas főherceg anyira kedveli Alsó Tátrafüredet, hogy hat év óta állandó vendége. S mint nekünk írják — a napokban érkezik ismét oda nyári tartózkodására.

kodásra egész családjával együtt. El is készítettek már a Feoske nyaralót, a melyben ötven szoba áll rendelkezésükre pompásan és a kellő fényel berendezve.

* **Hír az ügyvédi kamarából.** A debreceni ügyvédi kamara választmánya közhírré teszi, hogy Kieska Mór ügyvéd lakhelyét Püspökladányból Debrecenbe tette át.

* **Berini tanár a Hortobágyon.** Dr. Nopelsky Miksa berini tanár magyarországi tanulmányútjában tegnap Debrecenbe érkezett. A tudós tanár látogatást tett délután a polgármesternél és azután kiment a Hortobágyra, ahol, mint a város vendége, pár napot fog tölteni.

* **A gazdaközönség figyelme.** A vasuti pálya mentén levő földművelők fölhívják, hogy learatott terményeik a beállott szokatlan szárazságtól tüzbiztonsági szempontból a pálya testtől tovább helyre tegyék; főleg a h. nánási vasut mentén a motoros vonatok közlekedése alkalmával állandóan vigyázzanak, s a vontatók és kerekek közül barázdákat és védőkokat ássanak, hogy úgy az esetleges tarlótüz tovább terjedés meggátoltsék.

* **Eljegyzések.** A debreceni m. kir. anyakönyvi hivatalnál az elmúlt héten a következő párok jelentették be eljegyzésüket: Duzilla Béla János dr. rón. kat. államvasuti tisztviselő — Szabó Margit Ilona rón. kat. Károly Mihály főfűszermester ev. ref. Balogh Juliánna ev. ref. Kovács Imre ev. ref. kir. adóhivatali szolga — Somogyi Juliánna ev. ref. Óvós Sándor ev. ref. Kovács Mária — Oláh Juliánna rón. kat. Szarantev Béla ev. ref. főiskolai tanár — Dóczy Ilona Gabriella Mária ev. ref. Nemes Csuka György állomá-főnök ev. ref. — Ladoméri Pajkossy Mária Antónia római kat. Nagy György gör. kat. asztalos — mester — Szabó Klára ev. ref. Varga Jenő ev. ref. néptanító — Kacsari Terézia ev. ref. Gottlieb Hermann izr. pincér — Lux Fáni izr. Hajdu Simon izr. fűszerkereskedő segéd — Neumann Fáni izr. vall.

* **Halálozások.** Debrecen város határában az elmúlt napon a következők voltak: Kiss János ev. ref. 7 hónapos; Nagy Mária ev. ref. 5 hónapos; Kiss István róm. kat. 11 hónapos; Rövid Imre ev. ref. 33 éves; Kovács István ev. ref. 3 hónapos; Fehértői József ev. ref. 1 hónapos; Kokas Ferencné szül. Oláh Zsuzsanna ev. ref. 59 éves; Rábay István ev. ref. 60 éves.

* **Erélyes éjjeli zene.** Szerelmes szívű ifjak izgató júliusi este nem bírnak elmentálni szenvedélyüknek s egy hosszú kumpolás után pár száll cigánnyal odaállanak hajnalhajban a hűtlen ablaka alá és huzatják keservesen... Nincs is ebben semmi kifogásolni való és nem is ok arra, hogy bekerüljön a rendőrség kommunikéjébe, még kánikulában sem. Lehet, hogy éppen ez a körülmény izgatja nagyon azt a bánatos lakatossegédet, aki tegnap hajnalhajban fájó szívvel állott oda ideáljának ablaka elé és elkecseregetten kiáltott a cigányokhoz:

— Huzzad, amíg meg nem reped a szíve a hűtlennek!

És aztán huzták. A nyári nap már ott piroslott az az ég alján és szétüzte sugaraival a felhőamoretteket. Csönd volt az utcába s a négy lefüggönyözött ablak, a hűtlen lakásán, ingerlően vetette

árnyékát a busuló szeretőre. Közben telt az idő s a leány hirt sem adott magáról. A legény bosszusan fölördített:

— Még mindig alszol? No majd fölébresztelek én!

Hirtelen elhatározással fölragadt egy követ és pár perc alatt bezúzta mind a négy ablaktáblát. A pokoli esőrómpölésre a „hűtlen“ bizonyára ijedten ugrott föl ágyából, míg a cigányok is hirtelen tovairamodtak. Egyedül maradt ott a lakatossegéd, busulva nézte a szétört üvegroncokat, mint Kárhágó romjait. De nem sokáig maradt nyedül, az óriási esőrómpölésre nagy néptömeg csődült oda, sőt később egy rendőr is, aki pártfogásába vette a dühös szeretőt. Így aztán a bánatos ifjú a rendőrségi cellába álmolta tovább éjszakai hűteleiről, aki még az éjjeli zenére s a hajlandó fölébredni.

* **Berelválják a városi parkot.** Debrecen város széprendészeti bizottsága 2500 korona költséggel összeszerkesztett parkosítást tegnap leberátválták. Széprendészeti szempontból.

* **Gyógyulás útján.** Balku Ferencet a múlt hónapban szállították a lipótmézsi tebolydába, mert az elmebetegség jelei nagy mértékben mutatkoztak rajta. Mint értesülünk, Balkut tegnap gyógyultan haza bocsátották.

Elveszett kutya. Elveszett tegnap egy fehér rövid fülű és farku foxterrier kutya, a becsületos megtaláló jutalmában részesül, ha bűnügyi osztályba beviszi.

* **Hamisított pezsgő.** Törley pezsgő gyárhoz névtelen feljelentés érkezett, amely szerint, itt Debrecenben a neve és jelzése alatt oly pezsgőt hoznak forgalomba, amely az ő gyárát nem is látta. Törley erre nyomban jelentést tett a dolgról a rendőrségnek, amely megindítván a nyomozást, két helyen csakugyan talált hamisított pezsgőt. Ezen a két helyen valódi Törley pezsgő helyett valami összevissza löttyölt folyadékot adtak a bizonyára nem szakértő vendégnek. A rendőrség megindította ebben az ügyben a legerélyesebb nyomozást, hogy kiderüljön a hamisított pezsgők eredete és készítője.

* **Magyarövendék katonák Debrecenben.** Tegnap reggel 16 deli honvédegyenruhás ifjú nyargalt be lóháton a városba. A nagyváradi honvéd hadapródiškola negyedves övendékei jöttek el tanáruk Gheez Gyula kapitány vezetésével, hogy lovagló gyakorlattal egybekötve Debrecen katonai és polgári intézményeit meglátogassék. Nagyváradra hétfőn reggel térnek vissza.

* **Csereajánlat.** Dobsinán és Poprádon két jóra való uri család német szó elsajátítása végett elfogad innen gyermekeket cserébe. Bővebb felvilágosítás nyerhető Szojka Gyula tanár úrnál, a Kereskedelmi Akadémia igazgatójánál.

Vas és fémmunkások mulatsága. A debreceni vas és fémmunkások sikerült kedélyes estét rendeztek tegnap este a Margit fürdő disztérmében. Az estély világgostával és polgári házassággal kezdődött, majd kezdetét vette a tánc, mely Kiss Gyula zenekarának hangjai mellett a reggeli órákig tartott. A négyest 90 pár táncolta.

* **Nagy tűz egy birtokon.** E héten az ország minden részéből nagy tüzeket jeleztek. Ennek nagyrészen a rakkenő

hőség is az oka. Az éjjeli órákban jelentősen érmihályfalvai tudósítónk, hogy az oda közelfekvő Érottományban Szöllősi Zsigmond birtokán is tűz ütött ki eddig ismeretlen okokból. A tűz délután kezdődött és az esti órákban még mindig égett. Érmihályfalváról kivonult a tűzoltóság, de az oltás vajmi kevés sikerrel járt. Az összes gazdasági épületek és dohányszáritók mind leégtek. — A kár meghaladja a 25 ezer koronát. De ez részben megtérült, mert az épületek biztosítva voltak.

* **Egy olasz képviselő Lónyay grófnéról.** A napokban a római Tribuna hasábjain egy közlemény jelent meg Lónyay grófné egészségi állapotáról, melyre Boss olasz képviselő, aki különben kiváló orvos is, a következő levelet intézte a lap szerkesztőségéhez:

A Tribuna a napokban budapesti híradás alapján azt írta hogy Lónyay Stefánia grófné nagyfokú idegességben szenved halucinál és folyton azt képzeli, hogy anyjával beszél. Örömmel tapasztaltam azonban, hogy a Tribuna nem adott teljesen hiteit ennek a híradásnak és híret fenntartással közölte. A Lónyay grófné állapotáról szóló hírek hamisak. Nekem tíz napon át volt alkalmam Lónyay grófnét a bodrog-olaszi kastélyban megvizsgálni és nemesak azt tapasztaltam, hogy teljesen egészséges, hanem alkalmam volt meggyőződni magas intelligenciájáról és kiváló szellemi tehetségről. Azokat a híreket, hogy Stefánia nemesen teljesen szellemi képességének birtokában, csak azért terjesztik, hogy megzavarják a boldogságot, melyben a Lónyay grófi pár él. Magam részéről csak azért emelem fel szavamat ez esetben, mert itt egy teljesen ártatlan hölgyről van szó, a ki nagyon sokat szenvedett.

LETZTER JOZSEF fényképészfestészeti és fényképuagtási műterme, Piac-utca 44 dr. Ujfalussy-ház Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejratánál levő kirakatokban.

Valódi Panama kalapok 2 frt. 50 Feketénél.

Ma este az Arany Bika kávéházban Rác Károly zenekara játszik.

Mátyás király vára
a Gellérthegyen.

Budapest, jul. 16.

Olyan helyet, olyan üdülő és nyaralóhelyet, amint a Gellérthegyen széles e földön nem találás nagyváros közepén. Ezt egy olyan idegen ember mondta nekünk, akit nem ez idegen forgalmi vállalat szállított Budapestre. És megcsudálta ezt a közkincsét, amely más országban teméntelen kamatnak volna a tőkéje.

Reggelenként ma is felkeresik a Gellérthegy egészségesek és betegek. Ki Karsbadi kurát tart ott, ki még marienbad-t. Szóval a nem hivatalos élet felismerte a Gellérthegy jelentőségét már akkor, amikor a hivatalos élet még rá sem hederit.

Most egy beadvány került a város-házára, amely javasolja, hogy a citadella helyén Pantheon állítsák.

Ez a Pantheon pedig esetleg hű másolata lehetne a nagy Mátyás király egykori csodaszép várának, hatalmas tornyaival, bástyaival, hidjaival. Mátyás büszke várának újjáépítése nem csak monumentális alkotás volna, de egyúttal arra is emlékeztetne, hogy Magyarország egykor nagy volt és hatalmas. És ehhez a csodálatosan szép várhoz messze földről jönnének az idegenek, hogy megcsodálják a nagy Mátyás király újjászülött büszke várát és elzarándokolniak sához a haza gyermekei, hogy az ősek emlékének kegyeletesen szánt ezen a szent helyen áldozzanak a hazafiság oltárán.

Bucsujáró helye volna Mátyás király vára minden magyar embernek, mert egybegyűjtve találná itt nemzeti hőseink szent porhüvelyeit, megmentett maradványait, hőseink, államférfiaink, költőink, íróink, művészeink aludnak ott örök álmukat és a nemzet szívének látképe zsolozsmaként fogná őket körül végső nyugvóhelyükön.

Ez a vár a magyar dicsőség kegyeletos hirdetője, a magyar nemzeti öntudatos örök ébrentartója volna. Emlékeztetne a nagy és dicső múltra; lelkesedést és biztatást hirdetne a jelennek és beleszóné magát a jövő ábrándjaiba. — Szent áhitattal tekintene föl naponta a székesfőváros minden lakója, minden látogatója a múltak dicsőségének e monumentális hirdetőjére, erőt, lelkesedést merítene a nemzeti ideálokért való továbbküzdésre.

Es Mátyás király gellérthegyi várának oszlopos csarnokai egy-egy korszaknak dicsőségét vagy szomorú emlékeit, ereklyéit, okiratait és jelzőköveit foglalják magukban.

Es csarnokból csarnokba haladva, feltárulna a látogató előtt ezekben a megőrzött, meguntent, visszahódított ereklyékben Magyarország egyes korszakának dicsősége, küzdelme, ragyogása és szomorúsága.

Ugy hogy az idezarándokolt látogató egy rövid óra alatt megismerhetné ezeréves nemzetünknek dicső küzdelmeit, történeti fejlődését.

Ilyen Pantheon óhajtanék én a Gellérthegyre. Nemcsak a porló ősek szentelt nyugvóhelye volna tehát ez, hanem egykori hatalmuk dicsőségének hirdetője, vagy történeti emlékeink kegyeletos kincsháza.

Szent meggyőződésem, hogy a nemzet áldozatkészége, mely alantaságunk szilárd kifejezésére nem riadt vissza egy hatalmas parlamenti épület, királyi kastély építésétől, örömmel járulna hozzá ennek a Pantheonnak, Mátyás büszke várának a felépítéséhez, melynek költségeit tetemesen csökkentené a Gellérthegyen felhalmozott építészanyag.

Építőművészeink bizonyára nem versenyzést fejtenének ki, hogy a meglévő keretet egy ilyen alkotásra használják fel, mely századokról századokra hirdetné a magyar állam régi dicsőségét, hatalmát, örök életét.

TAVIRATOR.

A japán-orosz háború.

London, jul. 16. Portartur előtt tegnap heves tengeri csata volt. Közelebbi részletek hiányoznak.

Niucsvang, jul. 16. A várostól mintegy tizenöt kilométernyire a japánok összetűzköztek az oroszokkal.

Krügel apó temetése.

Pretoria, jul. 16. A buruk ősz vezérét Pretoriában fogják örök nyugalomra helyezni. Az angolok, hogy az ellenséges látszatot elkerüljék, a temetésen képviseltetik magukat.

Leleplezett egyesület.

Triest, jul. 16. A Societa Gimnastica egyesület helyiségeiben a rendőrség titkos figyelmeztetés alapján házkutatást tartott, amely alkalmával két Orszini féle bombát találtak. A bombák mindegyike husz gyutacsccsal volt ellátva. Az egyesület elnökét, titkárát és szolgáját letartóztatta a rendőrség. Más öt helyen szintén tartottak házkutatást, amely után még öt embert elfogtak. Köztük Cozei tornatanárt és két várcsi hivatalnokot.

Járvány a katonák közt.

Boriszlau, jul. 16. Az itteni helyőrség katonái között kiütött a vérhas-járvány és mási mértékben pusztít köztük.

Óriási tüzvész.

Pozsony, jul. 16. Az ide közelfekvő Köpesérvben tűz ütött ki, amely csakhamar nagy mérveket öltött. A községtelen legett ötven ház a melléképületekkel együtt. Azonkívül sok állat is elpusztult, mert lehetetlen volt már őket kimenteni a mindenoldalról égő helyiségek közül.

Gabonatözsde.

Budapest, július 14. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv korlátolt. Lányha irányzat mellett 30,000 méterháza került forgalomba 5-10 fillérig olcsóbb áron. Egyébb gabonanemek közül rozs 5 fillérral olcsóbb idő: meleg.

Buza áprilisra	9.05-06
" októberre	8.75-76
Rozs áprilisra	5.60-91
" októberre	5.54-55

szilárd és folyékony
Glycérin Szappan
a bőrt fehérre és gyöngéddé teszi.
 Mindenütt kapható.

Glycérin szappan
 úgy felnőtteknél, mint gyermekeknél a leggyöngébb korban a leghittűbb tisztító szernek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra tanár, Scuhauta, Frühwald, Breus Károly és, Gusztáv, Schandlbauer stb. . . által legjobb eredménnyelhasznált.

Mosóférfiruhakelme
 Sepsi Szt.-György-i magyar gyártmány, ●
 I öltönyre való
 ● ● 3.50—5 forintig.
DONOGÁN és SOMOSSY
 Kunz József és Tsa utóda cégnei,
 Debrecen, Kistempióbazar.

DEBRECZENI IPAR és KERESKEDELMI BANK

(Iparbank-udvar)

Előleg betéteket könyvecskére és chegue számlára.

Leszámitol váltókat.

Jelzalog kölcsönöket és Törlesztéses kölcsönöket nyújt előnyös feltételek mellett.

Előleget ad értékpapírokra.

Vesz és elad értékpapírokat, ércpénzeket.

URANOS

-Kék

ruhamosáshoz a legjobb kékítő-szer. Törvényesen védve. M. osó intézetekben, háztartásokban a legkeveltebb ruhakékítő.

só és felülmúlhatatlan! Kis üveg 24 fillér, tiszteri mosáshoz elegendő — egy nagyüveg 1'60 kor., fél üveg 1 kor. KAPHATÓ MINDENÜTT. — Utazatóktól óvakodjunk!

Kizárlagos gyártói: **Hochsinger testvérek** vegyszeri gyára BUDAPEST, Rózsa utca 8

Tenke

Biharmegye.

Legolcsóbb és leghatásosabb vasas fürdők egyike, a női betegségek és vérszegénységből eredő bajok gyógyítására Prospectust kézséggel küld

a fürdő-igazgatóság.

Fényképező gépek,

lemezek, filmek előhívó és rögzítők, aranyfürdők, cartonok dus választékban, gyári áron részletfizetésre is kaphatók:

Borsos Katánál

Debrecen, Városház épület.

Tanítás és sötétkamara használatát díjtalan.

Szakosított munka mégis a legolcsóbb. Villam mű berendezések kizárólag FÖLDVÁ L. debreceni első electro-mechanikus készít a legújabb Kossuth-utca 1. sz. az udvarban. Új berendezéseknél másfél évi, javításoknál fél évi díjtalan rendbentartás, villamos műszerek, telefonok, villamos házi csengők felszerelése és villamos zseblámpák raktára.

Telefo. 186

villamos házi csengők és telefonok jó karbantartása évi három koronától feljebbvalalom.

SPECIALIA

Keleti-féle legújabb cs. és kir. szab. sérvkötő páneumatikus gummi-pellettával, a legkényelmesebb a maga nemében. Nem eszik, nem okoz kellemetlen nyomást és rendkívül kényes fekvése által felülmúl minden más gyártmányt.

sérvkötőkben!

Ujdonság Arak: Egyoldalu 12 korona Kétoldalu 24 korona

Cs. és kir. szab. Keleti-féle „Gummi-sérvkötő”

szarvasbőr védővel és biztonsági övvel különösen kényes és gyenge nem kedvelő egyéneknek kitűnő szolgálatot tesz, ajjeli használatra melegen ajánlható

Ára: Egyoldalu 10 korona Kétoldalu 20 korona

Sérvkötők valódi angol acél rugóval egyszerű de igen szolid és tartós kivitelben! Arak 6-8-10 korona Testgyógyászati gyáramban teljes jótállás és legutányosabb árak mellett készülnek továbbá

Műlábak és műkezek amputáltak részére.

Műfüzők és egyenes arlok ferdített tek részére.

Járó és támgépek, csomb-, térd és bokaküzdőt gyuladásnál stb

Haskötők, gyomorhaj, vándorvasa, köldöksérv és 1000 ellen 7-24 koronáig.

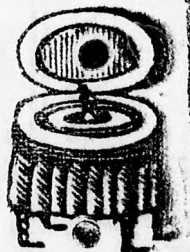
Havibajkötők, 5-11 koronáig, Gimnáziumi versenyák, 3-15 koronáig, hirtartók, 0.50-1 koronáig (Sisipus) stb.

Legújabb szerkezetű

Betegtolócsik és szék

lábbadozók és rokkantak számára első oszt. legjobb minőség, eredeti gyári árak mellett! Ujdonság Igencél szerű

Cs. és kir. sz. szagtalan hygienikus szobaürző (szék) legenteseen zárható fedéllel!

sejt papír-tartók, eredeti angol klosetpapiros, hygienikus köpöcsészék, imigátorok, ocskendő gőmlők, inhaláló-gépek, pöcsapok (katheter) valamint a betegápoláshoz és beteg n. elemhez való összes cikkek gyári raktára.

Fontos cséplőgéptulajdonosok részére!

Gummi! Valódi francia óvszer-kü. ölegességek eredeti párisi csomagolásban Orvosilag ajánlva! Feltétlen biztos és ártalmatlan Arak Gummi 2-12 koronáig. Hal hó vagy 6-12 koronáig.

Női óvszerek (Pessarium oco usivu n) Meisinger títár új módszere szerint, több mint 100-szor használatra. Orvosi célra adatik ki. Ára kor 3-5. Bővebb zettő készülék hozzá kor. 3. Női biztonsági sívacs, ára tucatonként kor 4-12.

Legújabb 1903-4. évi körülből 3000 díszes ábrát tartalmazó árjegyzéket titoktartás mellett a legbiztosabb és legkényelmesebb női küld ingyen és bérmeve. Uj! Auto Vaginal Spray! Uj! lőalegesség, ára kor. 15.-

Keleti J. műszergyáros Budapest, IV. Kőszegi utca 17.

(a fővárosi legújabb Szevita-reali zieda-palotában.)

Gyár: Központi város-ház. Alapítva 1878.

Figyelmeztetés! Ezen hirdetésre való vonatkozással, további ezen hírlapunkba küldésével 20 kor felüli bővítésért — Gummiárunknál 20 százaléki kedvezményt nyújtok.

Aki olcsón, jól, praktikusán és modernül építkezni akar forduljon

BORSODY I. S. építészhez

BREBECENBEN, Hunyadi-utca 21. szám
 Templomok, városi lakóházak kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárasztételét, betonozásokat vagy bármely építkezési munkákat helyben vagy vidéken olcsón a legjobb kivitelben elvállal. Épületekre törlesztéses kölcsönt eszközöl ki. Biztos sikerrel előkészít a kőműves, kőfaragó és ácsmesteri vizsgára. Építő iparosoknak előnyösen készít tervekét költősegítést stb.

Hydraulikus sajtók

Arany érem
Szeged 1899

Arany érem
Budapest 1899

Aranyérem
Pozsony 1902

hydraulikus sajtóért.

szőlő és gyümölcsmust sajtolására a nagy üzem számára, 2 kitolható kossárral vagy 1 kossárral.

Bor-, gyümölcsbor-és gyümölcsnedv-sajtókat készítményre Hercules-nyomó szerkezettel, fa- vagy vastányérral.

Gyümölcs- és szőlő-örloket, bogyzógépeket.

Gyümölcs-aszaló készülékeket gyártanak és szállítanak jóállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, III

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépeken.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Megrendelések idejekorán kéretnek

Saját érdekében hirdessen kizárólag

LEOPOLD GYULA

hirdetési irodája által Budapest, Erzsébet-körút 54.

Szakkvartély Pontozási

Császárfürdő

téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Előrangú kénes hévízű gyógyfürdő, pártán gőzfürdővel, legmodernebb lezuhanyzókkal, pompás fürdőszobákkal, kő- és kádürdővel.

300 kényelmes lakosztóval.

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

REPARATOR

1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.

Főraktár: **KORONA - GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, Calvin-tér.

KIVÁLÓ SZERENŐSÉG!

ELŐZÉKENYSÉGI!

SZERENŐS-NAPTÁR

INGYEN ÉS BÉRMENTVE!

KIRÁLYI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 60.

a magy. kir. szék. osztályosajáték főeljárású helye.

110,000 aranyjegy, 55,000 nyer. — Nyeremények összege 14,459,000 korona.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete

BUDAPEST, V. GÉZA-UTCA 2.

300 korvától kezdve ad törlesztéses kölcsön-kölcsönöket, melyek után

Mag. közzététel:	2% lemondás:
50 évm a 60a évt 2.50%	50 évm a 60a évt 2.00%
60 : : 2.00%	60 : : 1.50%
70 : : 1.50%	70 : : 1.00%
80 : : 1.00%	80 : : 0.50%

Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

HÖTEL PÁRIS SZÁJLODA

BUDAPEST, VI. VÁCI-KÖRUT 23. SZ.

100 szoba 220 K-tól fejtebb kizsoltgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdő, elegáns kávéház, étterem és szórakozó a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

REMINGTON

IRÓGÉP

ÚJ MODELLJE

megjelent!

PROSPEKTUST KÜLD

GLOGOWSKI ÉS TÁRS

BUDAPEST

ANDRÁSSY-ÚT 12.

Ön nagyon időseinek látszik!

Fesse haját a **CZERNY-féle**

Tanningene

HAJFESTŐ-SZERREL

Vidékek kedvelni válnak helye

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős előrangú étterem

Budapest, VI. Andrassy-út 39.

Külön nagy konyha, valódi házi borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerésze.

AN egyedül létező valódi angol

SZÉPÍTŐSZER

a Balassa-féle valódi angol

mely azonnal eltávolít minden szepit, májfoltot, pattanást, mitesert stb. és az arcnak üdéséget, fiataloságot kölcsönöz. Hölgyeknek nélkülözhetetlen!

Egy üveg ára 2.- K. hozzá ugorka-szappan 1.- K. puder 2.- K.

Postai szétküldés naponta.

Főszékhely: **Balassa Kornél** gyógyszerésze: Budapest — Erzsébetfalva.

VÉRGYÓGYÍTÁS

A legelőkerőbb gyógymód: asthma, szív-, gyomor-, ideg- és bőrbaj, széthűzés, elmezavar stb. elisa.

Megalapítója és egyedül képviselője:

Dr KOVÁCS J. fővárosi orvos.

BUDAPEST, V. VÁCI-KÖRUT 18. SZ. I. EM.

Veretlen kiváló olcsó frakt

Előrangú angol és francia

és a ruha-kelme-különlegességek árulása

LEON és OLAI

Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 4.

Mindkét az ország minden részébe legyen és bérmentve küldenek

OSERS és BAUER

MOTORGYÁR

BUDAPEST
V. Lipót-körút 9.

Benzin- és petrolin-motorok

Szivógáz-motorok 2-8 fillér üzemköltséggel.

Ezenkívül berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező fizetési feltételek.

BÉCS
Drehtnerstrasse 78-80.

Benzin- és petrolin-lokomobilok

Shkacia

GRÉGE 2. sz. KORONA
 PUDER 1. GYÖNGY
 SZAPPAN 1. SZAPPAN

PAISSEK VILMOS

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruház

Budapest, V. körút Városi Városh. (Gyógy-körút)